

Sändlista
Regeringskansliet/Försvvardepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Ert tjänsteställe, handläggare
Emma Conradsson

Ert datum
2025-11-07

Er beteckning
Fö2025/01190

Vårt tjänsteställe, handläggare
IKV Carl van Duin

Försvvarshögskolans yttrande över betänkandet "Redo! En utredning om personalförsörjningen av det militära försvaret" (SOU 2025:86)

Försvvarshögskolan (FHS) konstaterar att utredningen inte har haft ett specifikt uppdrag att utreda och föreslå förändringar av officersförsörjningen, likväl bedömer FHS att utredningens förslag till delar kommer att få påverkan på denna. FHS har tagit del av utredningens förslag med det som utgångspunkt. FHS lämnar följande remissynpunkter.

En förlängd skyldighet att fullgöra värnplikt för tidigare anställda yrkesofficerare och reservofficerare bör införas

FHS delar utredningens bedömning av behovet att utöka värnpliktsåldern för de angivna grupperna till 70 år, men anser att förslaget är oproportionerligt utformat. FHS bedömer att utökningen i många fall kan få rimliga följder, exempelvis för den som tillbringat hela eller delar av sitt yrkesliv som yrkes- eller reservofficer. Det innebär dock att samma konsekvenser uppstår för en individ som i 20-årsåldern genomfört officersutbildning, varit anställd i ett år och därefter avslutat sitt engagemang i Försvvarsmakten. FHS delar utredningens resonemang kring risken att detta minskar officersyrkets attraktionskraft och att det kan få en negativ påverkan på Försvvarsmaktens officersförsörjning. FHS föreslår därför att förslaget nyanseras i någon mån, så att utökningen av värnpliktsålder sker gradvis i förhållande till anställningstid.

FHS noterar att utredningen inte föreslår att de aktuella individernas skyldighet att genomföra repetitionsutbildning ska utvidgas vad avser antal dagar. Det medför att värnplikten utökas med 23 år samtidigt som den idag gällande skyldigheten att genomföra repetitionsutbildning under sammanlagt högst 240 dagar kvarstår. Givet de identifierade behoven som ligger till grund för att värnpliktstiden föreslås utökas anser

FHS att detta kan uppfattas som inkonsekvent, och att även antalet repetitionsutbildningsdagar bör utökas för den aktuella kretsen.

Försvarsmaktens behov av värnpliktiga med nyckelkompetenser

FHS bedömer att förslagen kan gynna officersförsörjningen, främst genom att stärka rekryteringsbasen för specialistofficerare.

Villkoren för totalförsvarspliktiga bör förbättras

FHS delar utredningens förslag att ersättningsnivåerna bör höjas. Vad avser dagersättningen så är det för officersförsörjningen viktigt att även dagersättningen för kadetter höjs och att villkoren för den inledande tjänstgöringen i Försvarsmakten, arbetsgivarerbjudandet, är konkurrenskraftiga.

Anställning som reservofficer

Förslaget om reservofficerares tjänstgöringsskyldighet och rätt till ledighet bedöms inte påverka officersförsörjningen i någon större omfattning. På denna punkt bör dock framföras att rätten till ledighet för tjänstgöring bör begränsas till tjänstgöring i krigsbefattning, s.k. RO 1. Tjänstgöring som RO 2 bör inte vara behäftad med några sådana rättigheter.

Däremot bör begränsningen att endast kunna tjänstgöra som RO under 3 år av 8 tas bort. Det kan ha en positiv påverkan på officersförsörjning då det suddar ut skillnaderna mellan anställning som OFF/T (tidvis tjänstgörande) och OFF/K (kontinuerligt tjänstgörande). Kompetens avgör i vilken befattning man kan tjänstgöra. Större flexibilitet mellan anställningsformer efterlystes av den senaste försvarsberedningen och bör operationaliseras som en del av denna utredning. FHS bedömning är att den generation som blir officerare i dag ofta inte ser framför sig ett helt liv i uniform, åtminstone inte i ett sträck.

Anställningstider för GSS/K

Att den s.k. 12-årsregeln kvarstår bör vara positiv för officersförsörjningen om anställda gruppchefer, soldater och sjömän som tvingas avsluta sin tjänstgöring efter 12 år i stället söker sig mot en officersutbildning. FHS bedömer att främst försörjningen av specialistofficerskategorin kan gynnas av regeln då sannolikt Officersprogrammet inte kommer att ses som första alternativ efter anställningen som GSS/K.

Campus totalförsvar

Utredningens sekretariat och Campus totalförsvar har haft kontakt under utredningens gång. Utredningen understryker vikten av snabb och flexibel officersutbildning för ökad beredskap. Här kan Campus totalförsvar spela en viktig roll som katalysator och förmedlare av kontakt med relevanta högre utbildningsanordnare – både på program- och kursnivå samt genom riktade uppdragsutbildningar. Ett önskemål från lärosätena är dock att det finns en tydlig behovsinventering, det vill säga att Försvarsmakten klargör vilka utbildningar som efterfrågas och i dialog med högskolornas personal tar fram ett relevant och kvalitetssäkrat innehåll.

Utredningen lyfter även behovet av kompetensutveckling för uthållighet och betonar det livslånga lärandet. Även här kan Campus totalförsvaret bidra genom att samordna, behovsinventera, katalysera och facilitera livslångt lärande vid Sveriges lärosäten utifrån Försvarets behov. Specifik utbildningsutveckling kräver dock resurser då det inte ryms inom lärosätenas utbildningsanslag.

Om och när lärosätena får uppdrag att genomföra utbildningar inom tex "Nya vägar in för officerare" såsom utbildning till högskoleingenjör parallellt med officersutbildning så aktualiseras frågan om krigsplacering av personal på lärosätena för genomförande av denna uppgift, central för Försvarets personalförsörjning. Alternativa krigsplaceringar behöver då förhandlas. Lärosätena blir viktigare ur beredskapssynpunkt och behöver medvetandegöras om detta.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av Förvarshögskolans rektor Robert Egnell. I den slutliga beredningen har prefekt Carl van Duin deltagit.

Robert Egnell
Rektor

Carl van Duin
Prefekt

[Handlingen undertecknas elektroniskt.]

Sändlista externt:

Regeringskansliet/Fö

Sändlista internt:

Centrum för totalförsvaret och samhällets säkerhet
Förvarshögskolans studentkårer
Institutionen för försvarssystem
Institutionen för krigsvetenskap
Institutionen för ledarskap och ledning
Institutionen för militärhistoria
Institutionen för operativ juridik och folkrätt
Programkontor Campus totalförsvaret
Programledning Högre officersprogrammet
Programledning Officersprogrammet
Statsvetenskapliga institutionen
Verksamhetsstödet